

Valsts kase

Vienotais pakalpojumu centrs tiešajām valsts pārvaldes iestādēm

Gunta Medne

Valsts kases pārvaldnieka
vietniece

Valsts kase

Reformas vizija un ceļa karte

Grāmatvedības un personāla funkciju centralizācijas un standartizācijas iniciatīva

Mērķis: ilgtermiņā nodrošināt digitalizētu, standartizētu un efektīvāk pārvaldāmu sistēmu

Mazāka un efektīvāka valsts pārvalde

Pakāpeniska un racionāla grāmatvedības funkciju centralizēšana, rezultējoties jaunizveidotajā **Vienotā pakalpojumu centrā**

Valsts kase

Reformas mērķi

Iestādēs ir atšķirīgi grāmatvedības un personāla lietvedības procesi

---

Iestādes izmanto dažādus IT risinājumus

Nav vienotu datu lēmumu pieņemšanai

Neattīstīta datu tālāka izmantošana

Nav attīstīta biznesa inteliģence un datu analītika

Zema procesu automatizācija

Pirms reformas

Standartizēti grāmatvedības un personāla vadības procesi

Izstrādātas vienotas datu struktūras

Izveidoti vienoti IT risinājumi grāmatvedības, personāla lietvedības un budžeta uzskaites pārvaldībai

---

Veiktas izmaiņas normatīvajos aktos

**Īstermiņa vīzija
(2023–2026)**

Ar digitalizācijas palīdzību, paaugstināta valsts pārvaldes pakalpojumu kvalitāte

---

Nodrošināti kvalitatīvi dati un analītiska stratēģisku lēmumu pieņemšanai valstī

Iespēja kvalitatīvi analizēt budžetu pret nozaru mērķiem un rezultātiem rādītājiem

---

Veicināta valsts pārvaldes efektivitāte, novirzot resursus no administratīviem procesiem un stratēģiskiem lēmumiem

**Ilgtermiņa vīzija
(2027–2030)**

Valsts kase

Vienotā pakalpojuma centrs Valsts kasē

VPC

Valsts kase

Finanšu grāmatvedība

Personāla lietvedība

Budžeta plānošana
un finanšu vadība

▶ Standartizēti procesi

▶ Vienoti IS risinājumi

▶ Cilvēki pārcelti uz VPC

✓ grāmatveži

Valsts kase

Pakalpojumi

Ministrija / iestāde

- Finanšu plānošana un analīze
- Finanšu lēmumu pieņemšana
- Lēmumu izpildes kontrole
- Maksājumu saskaņošana

Grāmatvedības uzskaites pakalpojums

- Personāla vadības procesu pārvaldība

Grāmatvedības un personāla lietvedības risinājums (RVS Horizon)

- Vidēja termiņa budžeta plānošana, tai skaitā ilgtermiņa saistību uzskaitē
- Apropriāciju / Finansēšanas plānu izmaiņas
- Resora / Iestādes līmeņa budžeta plānošana

Budžeta plānošanas un finanšu vadības risinājums

Valsts kase

Grāmatvedības uzskaites nodrošināšana (piemēram, atlīdzības aprēķins/izmaksa, maksājumu sagatavošana, NA noteikto grāmatvedības pārskatu sagatavošana utt.)

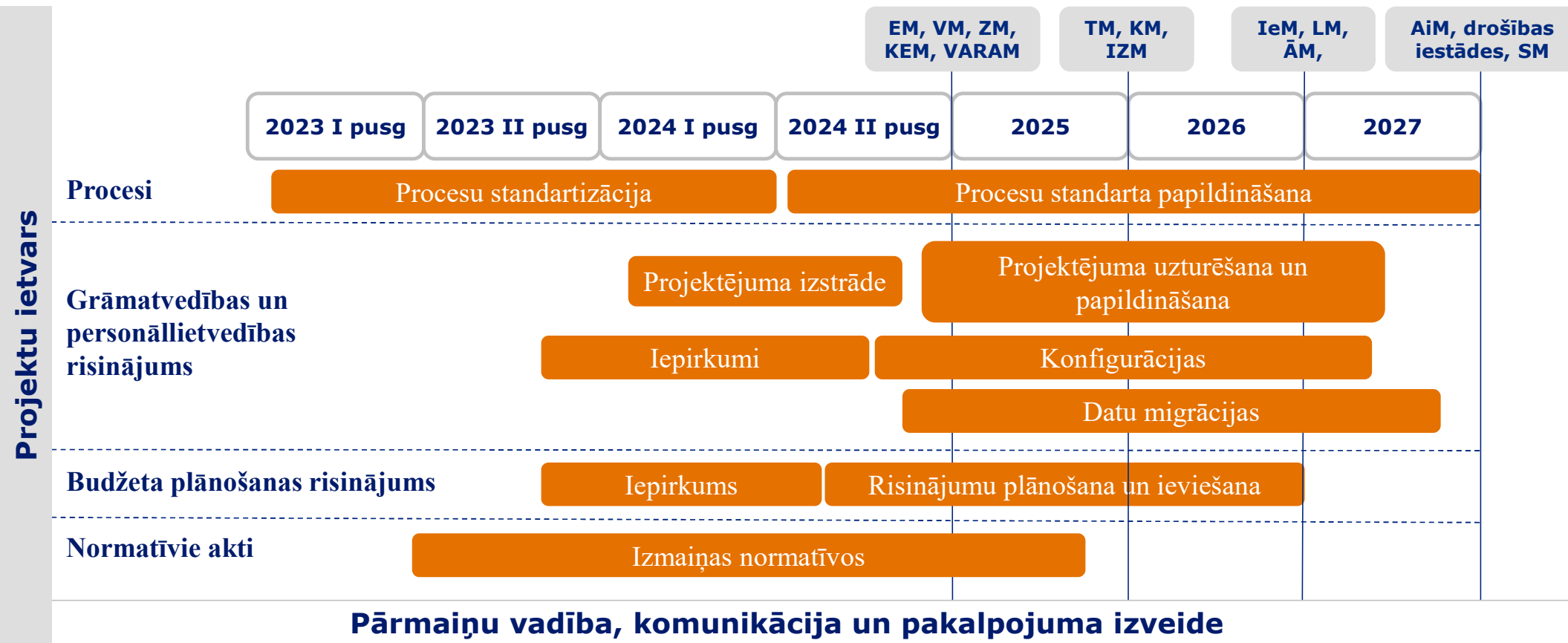
- Personāla lietvedības sistēmas uzturēšana
- Grāmatvedības uzskaitē nepieciešamo procesu standartizēšana

- Budžeta plānošanas un finanšu vadības risinājuma uzturēšana

Valsts kase

Laika grafiks grāmatvedības centralizācijā

Valsts kase

Komunikācija pārmaiņu laikā

Individuālās intervijas iestādēs par specifiskiem jautājumiem (par integrācijām, datiem, procesiem, specifiskiem moduļiem)

Valsts kase

Atziņas – kritiskie un veiksmes faktori sadarbībā

Valsts kase

Kritiskie un veiksmes faktori sadarbībā

Valsts kase

E-rēķinu ieviešana

Valsts kase

E-rēķins – strukturēts elektroniskais rēķins

Strukturēts elektroniskais rēķins

Strukturēts elektroniskais rēķins – rēķins, kurš sagatavots, nosūtīts un saņemts strukturētā elektroniskā formātā, kas ļauj to automātiski un elektroniski apstrādāt, un kurš atbilst Eiropas Savienības standartam LVS EN 16931-1:2017 "Elektroniskie rēķini. 1. daļa. Elektronisko rēķinu pamatelementu semantisko datu modelis", un kuru uzņēmums izraksta atbilstoši tehniskajai specifikācijai LVS CEN/TS 16931-2:2017 "Elektroniskie rēķini. 2. daļa: Standartam EN 16931-1 atbilstošo sintakšu saraksts".

E-rēķinu ieviešana – svarīgs solis digitalizācijā

E-rēķinu ieviešana ir svarīgs solis uz mūsdienīgu, caurspīdīgu un digitāli attīstītu ekonomiku, kas vienkāršo procesus, samazina izmaksas, tādējādi nodrošinot stratēģiskā līmenī visas valsts pāreju uz digitālu dokumentu apriti.

2021. gada Informatīvais ziņojums

E-rēķinu ieviešanas pamatojums: Ministru kabineta 2021. gada 12. oktobra sēdes protokollēmums Nr. 69, 30.§, kas apstiprina informatīvo ziņojumu "Par attaisnojuma dokumentu un preču piegādes dokumentu elektroniskās aprites sistēmas ieviešanu" – paredzot obligātu e-rēķinu aprites ieviešanu atbilstoši Eiropas elektronisko dokumentu un e-rēķinu tīklam (PEPPOL), kas vienotā standartā ļauj nosūtīt un saņemt e-rēķinus.

Valsts kase

E-rēķini tiek ieviesti ne tikai Latvijā

2024. gada 4. novembrī Eiropas Savienības Padome panāca vienošanos attiecībā uz Eiropas Komisijas priekšlikumu par PVN pakotni "PVN digitālajā laikmetā" (*VAT in the Digital Age*), paredzot vairākus grozījumus normatīvajos aktos, tostarp arī par PVN digitālās ziņošanas sistēmas **ieviešanu pārrobežu darījumos**, kas balstās uz **obligātu strukturētu e-rēķinu noformēšanu**, ko plānots ieviest **no 2030. gada 1. jūlija**. Tādējādi ieviestais iekšzemes risinājums būs pamats turpmāko Eiropas Savienības prasību izpildes nodrošināšanai.

E-rēķinu risinājumi jau ir ieviesti:

- Itālijā (pakāpeniski, sākot no 01.07.2022)
- Francijā (pakāpeniski, sākot no 01.07.2024)
- Serbijā (sākot no 01.01.2023)

Tuvākajā laikā e-rēķinus plāno ieviest arī:

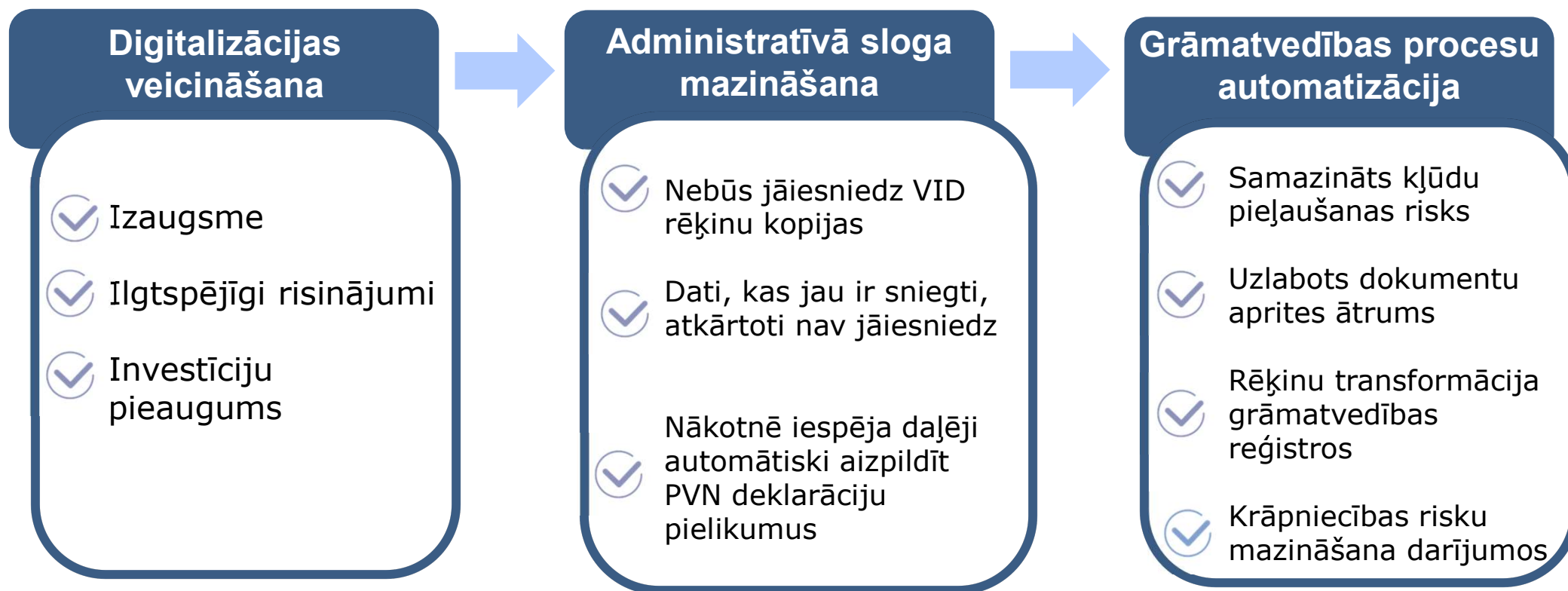
- Vācijā (no 01.01.2025)
- Horvātijā (no 01.01.2026)
- Slovēnijā (no 01.01.2026)
- Polija (pārcelts uz 01.02.2026)
- Portugāle (pārcelts uz 01.01.2025)

Valsts kase

Potenciālie ieguvumi no e-rēķinu aprites ieviešanas

Valsts kase

Izmaiņas normatīvajā regulējumā e-rēķinu aprites ieviešanai

Grozījumi Grāmatvedības likumā

Lai noteiktu tiesisko regulējumu obligātai e-rēķinu noformēšanai, nosakot, ka rēķins noformējams kā strukturēts elektroniskais rēķins (TAP 24-TA-438) – 31.10.2024 atbalstīts Saeimā un izsludināts 12.11.2024.

Grozījumi Oficiālās elektroniskās adreses likumā

Noteiks e-adreses atvēršanu informācijas un dokumentu apritei plašākam subjektu lokam (B2B) – izstrādes procesā. Savukārt no 2023. gada 1. janvāra e-adreses lietošana juridiskām personām ir obligāta.

Līdz 01.05.2025. tiks izstrādāti MK noteikumi

Tiks noteikta strukturēta elektroniskā rēķina aprites kārtība, kas piemērojama ar 01.01.2026 – noteikumu saturs ir atspoguļots Grozījumos Grāmatvedības likumā.

Valsts kase

Strukturētie e-rēķini tiks ieviesti pakāpeniski

B2G
(Business to Government)
segmentā ar
01.01.2025.

Sākot ar 01.01.2025 - e-rēķini obligāti jāsāk lietot norēķiniem starp valsts pārvaldi un uzņēmumiem un otrādi (G2G un B2G, G2B).

Minētais attiecas uz visiem darījumiem un iepirkumiem ar valsts pārvaldi, piemēram, dzēruma ūdens iegāde (piem., Venden), tīrīšanas darbi, remontdarbi, dažādi nomas pakalpojumi.

B2B
(Business to Business)
segmentā ar
01.01.2026.

Sākot ar 01.01.2026. – e-rēķini obligāti jāsāk lietot norēķiniem starp Latvijā reģistrētiem uzņēmumiem (B2B).

Obligāta e-rēķinu aprīte ir paredzēta tikai starp B2G un B2B segmentiem, neattiecinot uz fiziskām personām ārpus to saimnieciskās darbības, tādēļ rēķinus privātpersonām varēs turpināt izrakstīt ierastajos formātos.

Valsts kase

E-rēķinu aprites risinājumi – solis uzņēmumu digitālajā izaugsmē

Obligātās iekšzemes e-rēķinu aprites nodrošināšanai tiks ieviests risinājums **decentralizētai e-rēķinu aprītei**, izmantojot **trīs elektroniskos nosūtīšanas veidus – kanālus:**

Bezmaksas valsts piegādes risinājumu

E-adrese

PEPPOL pakalpojuma sniedzējus jeb operatorus (maksas pakalpojumu)

Individuālu veidu - rēķina izrakstītājam un saņēmējam vienojoties par aprītes kanālu (e-pastu, tiešās programmatūras integrācijas saskarnes)

Valsts kase

E-rēķinu datnes formāts

Strukturēta e-rēķina datnes formāts ir *XML (Extensible Markup Language)*. XML struktūra ir noteikta Latvijas nacionālajā standartā, un tai jāatbilst PEPPOL BIS Billing 3.0 specifikācijai.

XML datnē (failā) varēs norādīt vairāk informācijas, nekā šobrīd tiek norādīts rēķinā. Vienlaikus arī strukturētā e-rēķinā obligāti būs tie rekvizīti, kas noteikti normatīvajos aktos (Grāmatvedības likums, Pievienotās vērtības nodokļa likums). Vienlaikus var pievienot šo pašu rēķinu arī citā formātā, piemēram, Excel vai PDF.

Valsts kase

Nodokļu maksātājiem e-rēķinu aprites īstenošanai jāveic vairākas darbības

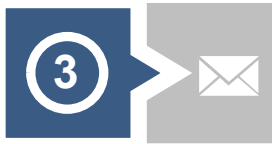
Lai veiksmīgi sagatavotos prasībām e-rēķinu aprites ieviešanai:

savu informācijas sistēmu pielāgošana, lai nodrošinātu e-rēķinu:
– radīšanu atbilstoši PEPPOL biznesa specifikācijai
– strukturētu e-rēķinu apstrādi un nosūtīšanu

PEPPOL operatora izvēle

e-adreses konta izveide (ja nav izveidots)

e-rēķina manuāla augšupielāde EDS (ja e-rēķins tiek nosūtīts, neizmantojot e-adresi vai PEPPOL operatoru)

Valsts kase

PEPPOL standarts

Ja ir interese:

Ar Latvijas nacionālo standartu, uz kā ir radīta PEPPOL specifikācija, var iepazīties tīmekļvietnē:

[LVS EN 16931-1:2017 - Elektroniskie rēķini. 1.daļa. Elektronisko rēķinu pamatelementu semantisko datu modelis. \(Piekļuvi standartam finansē EK\)](https://www.lvs.lv/lv/products/135850)

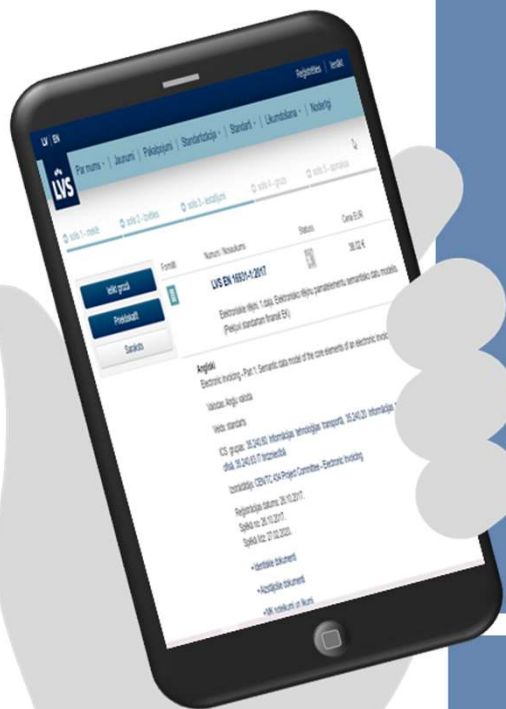
<https://www.lvs.lv/lv/products/135850>

Lai piekļūtu standartam:

Tas ir jāpievieno grozā, tad telefoniski vai e-pastā Latvijas Nacionālā standartizācijas institūcijai SIA „Latvijas standarts” (LVS) jādūdz piešķirt licenci – tas nodrošinās piekļuvi standartam bez maksas (to finansē Eiropas Komisija).

2. Var iepazīties arī ar **PEPPOL BIS Billing**

<https://docs.peppol.eu/poacc/billing/3.0/bis/>

Valsts kase

Komunikācijas un izglītojošie pasākumi

Plānoti un jau notikuši dažādi semināri, diskusijas par e-rēķinu ieviešanas jautājumiem

VID jau tagad ir apkopojis un publicējis svarīgāko aktuālo informāciju par šo tēmu – tā apskatāma VID tīmekļvietnē www.vid.gov.lv speciāli izveidotā sadaļā “Uzņēmējiem” – “E-rēķini”

<https://www.vid.gov.lv/lv/e-rekini>

Atbildes uz biežāk uzdotajiem jautājumiem:

<https://www.vid.gov.lv/lv/biezak-uzdotie-jautajumi-katalogs/e-rekini>

Valsts kase

Atbildes uz biežāk uzdotiem jautājumiem

- Grāmatvedības likumā noteiktās prasības par preču piegādes dokumentiem netiek mainītas. Tomēr, ja preču piegādes dokumentā tiek norādīti arī visi attaisnojuma dokumenta rekvizīti un šo dokumentu vēlas izmantot arī samaksāšanai, tad šādā gadījumā var sagatavot vienu attaisnojuma dokumenta veidu – e-rēķinu.
- Attaisnojuma dokuments, kas paredzēts samaksāšanai, jā sagatavo kā strukturēts elektronisks rēķins – arī avansa rēķins. Ņemot vērā to, ka avansa rēķins tiek iesniegts pirms preču vai pakalpojumu saņemšanas, tad obligāti ir jā sagatavo arī attaisnojuma dokuments – rēķins, kas ir sagatavots jau pēc preču piegādes vai pakalpojumu sniegšanas.
- Ja Latvijā reģistrētam uzņēmumam piegādā precis vai sniedz pakalpojumu citas ES dalībvalsts uzņēmums, kas nav Grāmatvedības likuma subjekts, tad šāds ES dalībvalsts uzņēmums rēķinu sagatavo un izsniedz tādā kārtībā, kā tas ir šobrīd, un šajā gadījumā nav obligāts pienākums to sagatavot kā strukturētu elektronisko rēķinu.
- Ja saskaņā ar speciālajiem normatīvajiem aktiem par ES fondiem u.tml. projektiem, ir jānorāda vēl papildu informācija vai rekvizīti, kas neizriet no Grāmatvedības likuma prasībām, tad, sagatavojot strukturētu elektronisku rēķinu, būtu nepieciešams šo informāciju norādīt kādā no elektroniskā strukturētā rēķina papildu laukiem (piemēram, piezīmēs).

Valsts kase

Pieejamā informācija tīmekļvietnēs

- Informatīvais ziņojums "Par attaisnojuma dokumentu un preču piegādes dokumentu elektroniskās aprites sistēmas ieviešanu" https://tapportals.mk.gov.lv/legal_acts/4a294dc6-bf27-4211-a24a-14c88498a13d
- Grozījumi Grāmatvedības likumā <https://likumi.lv/ta/id/356316-grozijumi-gramatvedibas-likuma>
- E-adrešes likums <https://likumi.lv/ta/id/283229-oficialas-elektroniskas-adresez-likums>
- Informācija par e-rēķiniem VID tīmekļvietnē <https://www.vid.gov.lv/lv/e-rekini>
- E-rēķinu pakalpojuma sniedzēju saraksts <https://www.vid.gov.lv/lv/media/27231/download?attachment>
- Informācija par e-rēķiniem Valsts kases tīmekļvietnē <https://www.kase.gov.lv/pakalpojumi/gramatvedibas-uzskaite>
- Informācija par e-rēķiniem Valsts digitālās attīstības aģentūras (VDAA) tīmekļvietnē <https://www.vraa.gov.lv/lv/e-rekini>
- E-rēķinu piemērošana no 2025. gada 1. janvāra – par iestādes institucionālo sektoru var pārlicināties šeit <https://tools.csb.gov.lv/isk/lv>; un <https://data.gov.lv/dati/lv/dataset/public-persons-institutions>
- Latvijas nacionālais standarts <https://www.lvs.lv/lv/products/135850>
- Peppol BIS Billing <https://docs.peppol.eu/poacc/billing/3.0/bis>